

Doekomst bereidt risicjongeren voor op de arbeidsmarkt

‘De groep leert me dat ik het kan’

De werkloosheid van Jacky Sidebe heeft andere oorzaken dan die van andere ‘risicjongeren’. Via methode Doekomst bereidt Dianne Weerts hen voor op de arbeidsmarkt. Wat helpt is dat groepsleden zien dat ze meer gemeen hebben dan ze dachten.

door Anke Welten fotografie Roel Dijkstra

Ik vond je vriendelijk, maar ook afstandelijk.’ Dianne Weerts en Jacky Sidibe zijn gewend om eerlijk tegen elkaar te zijn. Trainer-coach Weerts en de nu vijftientigjarige moeder uit Guinee vertellen over de eerste indruk die zij van elkaar hadden. ‘Je huis vond ik heel gezellig, dat wel.’ Sidebe vond Weerts ook aardig maar dacht: ‘We zullen zien. Dat je me aan een baan kon helpen, geloofde ik niet echt.’

Al bij hun eerste weerzien brak het ijs tussen de twee. Het was november 2010, de eerste bijeenkomst van een nieuwe Doekomstgroep in buurtcentrum De Trefterp in Capelle aan den IJssel. ‘Dianne vertelde dat ze in een asielzoekerscentrum had gewerkt’, vertelt Sidebe. ‘Dat hielp. Ze kan daardoor een beetje begrijpen wat ik voel. Ik kreeg het gevoel dat ik haar kan vertrouwen.’ ‘En ik zag nu een heel andere Jacky’, vertelt Weerts, ‘heel gemotiveerd en kwetsbaar. Ze werd gelijk een soort moeder van de groep.’ Tegen Sidebe: ‘Ik heb veel aan je gehad. Vanaf dag één ben ik je dankbaar geweest.’

Sidebe en Weerts zijn in De Trefterp, waar Weerts’ werkgever ChainWorks een eigen ruimte heeft. Ze zitten in een lokaaltje met één grote vergadertafel en een paar kleinere tafels met computers daarop. Ernaast is een afgesloten rookruimte – volgens Weerts heel

belangrijk om binnenshuis te hebben, omdat het voorkomt dat de jongeren die zij begeleidt op straat hangen en er subgroepen ontstaan. Op de gang is een klein keukentje, verderop een tweede lokaal. Op grote vellen papier aan de muur staan daar van alle groepsleden de positieve en negatieve eigenschappen opgesomd. Ook de regels die de groep zichzelf

‘Omdat ik hen inmiddels een beetje kende en wist van hun problemen, kon ik hen geloven’

heeft opgelegd hangen hier. ‘Bel op tijd als je niet kunt komen’, bijvoorbeeld en ‘praat open, maar met respect voor elkaar.’ Hier vertellen groepsleden elkaar iedere ochtend hoe zij zich voelen.

Mooie dingen

De allereerste ochtend maakte op Sidibe misschien nog wel de meeste indruk. ‘We begonnen met boodschappen doen en de tafel dekken voor het ontbijt, zoals iedere dag. Daarna maakten we kennis met elkaar. Door wat iedereen over zichzelf vertelde, ontdekte ik dat anderen dezelfde problemen hebben

als ik en dat ik er niet alleen voor sta. Later in het traject moesten we vertellen wat we van elkaar vinden. De anderen zeiden heel mooie dingen over mij. Ik ben behulpzaam, zorgzaam, lief. Als je veel nare dingen hebt meegemaakt, dan geloof je wel de negatieve dingen die mensen over je zeggen, maar niet de goede dingen. Maar omdat ik hen inmiddels een beetje kende en wist van hun problemen, kon ik hen geloven.’

In de middagen hebben de groepsleden vanaf dag één gewerkt, licht productiewerk, allemaal in hetzelfde bedrijf. Na een leerfase van twee à drie maanden volgde de werkfase, waarin zij aan de slag gingen om werk of een stageplaats te vinden. Van de twintig deelnemers in de twee groepen die kort na elkaar startten, hebben er nu vier een baan, starten vijf personen in september een BBL-opleiding, zijn vijf personen uitgevallen. De andere zoeken nog naar een baan en hebben vaak al meerdere sollicitatiegesprekken gevoerd. Weerts gelooft dat vooral de krappe arbeidsmarkt er debet aan is dat niet meer mensen een baan hebben gevonden. Formeel is ChainWorks nu hun werkgever en krijgen zij een salaris in plaats van een uitkering.

Van de uitvallers in de groep van Sidebe kwam er één tijdens het traject in de gevangenis terecht en het lukte niet hem weer in het

stramien van de groep te krijgen. Een ander vond een andere manier om in zijn inkomen te voorzien.

Structuur

Sidibe is zo gemotiveerd en opgewekt dat je je kunt afvragen of het met haar niet relatief gemakkelijk scoren is, in een traject voor risicojongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Nadat zij in 2007, zeven jaar na aankomst in Nederland, haar verblijfsstatus kreeg, volgde zij met goed resultaat de mbo-opleiding facilitaire dienstverlening. 'Jacky heeft inderdaad een prima cv en ze is geen herrieschopper', zegt haar begeleidster. 'Bij de andere jongeren in haar groep is de problematiek zichtbaarder. Kevin, bijvoorbeeld, heeft zijn vmbo afgemaakt maar blijft terugvallen in de kleine criminaliteit. Verder zit er onder andere een zwerfjongere in de groep en een jonge moeder die wegens grote schulden uit huis gezet is en nu bij haar moeder woont. 'Bij Jacky is de problematiek onzichtbaar. Dat maakt het lastiger om eruit te komen. Ze hangt heel erg aan haar zoontje van drie, mist haar ouders en voelt zich eenzaam. Nu gaat haar zoontje naar een kinderdagverblijf, maar dat heeft veel moeite gekost. Ze is

bang om de structuur die hij haar geeft, los te laten. Bij de eerste sollicitaties keek ze de werkgever niet aan en praatte heel zachtjes. Ze zei direct dat ze een zoon heeft en dat die ziek kan worden. Een jongen als Kevin gaat veel meer het avontuur aan.'

De keerzijde van dat 'avontuurlijke' is dat het veel lastiger is om hem in de groep te houden.

'Zorg dat je ze snel aan het praten krijgt'

Weerts' 'oplossing': zet de groep van begin af aan goed neer. Wees duidelijk, kijk goed naar hoe mensen erin staan en geef hen de ruimte om keuzes te maken. Maar zorg ook dat je ze snel aan het praten krijgt en dat ze met elkaar in contact komen. Het moet gezellig zijn, ze moeten hier graag willen zijn. Meestal lukt dat. Er wordt veel gelachen in deze groep.'

Groepsdynamiek

Desondanks zou Weerts de groep liever vierentwintig uur per dag zien, zoals nieuwe groepen die Chainworks voor de Doekomst-

methodiek wil starten, in plaats van twintig uur per week zoals nu. 'De groepsdynamiek is dan veel sterker en de verleiding om terug te vallen in verkeerde gewoonten minder groot.' Voor Jacky hoeft dat niet. 'Ik heb al heel veel aan de groep te danken. Voor mij is het goed om iedere dag over mijn gevoelens te praten. Je leert elkaar kennen en motiveert elkaar. Door de groep heb ik geleerd dat ik het kan.' Al heeft ze, als ze moet kiezen, meer aan haar begeleidster. 'Met haar praat ik meer. Zij vraagt: klopt het wel wat je in je hoofd hebt? Ze zorgt ervoor dat ik een realistisch beeld heb van wat nu kan. Vroeger wilde ik architect worden, nu ben ik blij als ik productiewerk kan blijven doen. Zij zegt ook: 'Sommige dingen heb je niet in de hand, zoals de arbeidsmarkt.'

Gevraagd naar haar droom van de toekomst, blijft de jonge vrouw lang stil. 'Jacky is nog te veel bezig met de dag doorkomen om vooruit te kunnen kijken', zegt haar begeleidster. Maar ze weet het wel. 'Ik wil terug naar Guinee en overbrengen wat ik hier geleerd heb. De mensen daar hebben misschien wel meer problemen dan de mensen in mijn groep. Ik wil ze leren dat echt helpt om toch te dromen.' ■